

Pr. 68/13.06.19

CEB

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-4356

Chișinău

18. 07. 2019

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul prevederilor art. 58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se prezintă Avizul asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (inițiativa legislativă nr. 68 din 13 iunie 2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 337 din 18 iulie 2019.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Avizului (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Avizul asupra proiectului de lege (în limba română – 7 file).

Secretar general adjunct al Guvernului Roman CAZAN

Executor: Silvia Muntean
Telefon: 022250201
E-mail: silvia.muntean@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D. D. P. Nr.	<u>1120</u>
" <u>19</u> "	<u>07</u> 20 <u>19</u>
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.337

din 18 iulie 2019

Chișinău

Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative

---

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul justiției

MAIA SANDU

Olesea Stamate

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr.337/2019

AVIZ
asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 68 din 13 iunie 2019) de către un grup de deputați, și comunică următoarele.

La art. I pct. 2, autorul propune introducerea alin. (5), care prevede că „în cazul în care fondatorii participă la capitalul social al societății cu un aport în valoare de 15 mii de lei și mai mult, aceștia prezintă și actele care demonstrează proveniența fondurilor”. Astfel, este necesară argumentarea sumei de „15 mii de lei” căci, în conformitate cu prevederile art. 40 alin. (2) din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni „capitalul social al societății nu poate fi mai mic de 20000 lei”. Mai mult decât atât, considerăm judicioasă specificarea concretă a „actelor care demonstrează proveniența fondurilor”.

Concomitent, norma dată urmează a fi corelată cu prevederile art. 15 alin. (9) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, potrivit căruia „la constituirea, reorganizarea entității raportoare sau la majorarea capitalului social, organele cu funcții de supraveghere, cu suportul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, identifică și verifică persoanele fizice și entitățile care intenționează să devină asociați (acționari), sursa bunurilor și mijloacelor financiare utilizate pentru aportul la capitalul social”.

Referitor la art. III, se consideră inutile completările propuse la art. 16 alin. (2) din Legea nr. 1134/1997, în condițiile în care, conform terminologiei utilizate în Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, valorile mobiliare includ atât acțiuni, cât și obligații.

Cu referire la art. IV din proiect, referitor la propunerea de modificare a art. 666 din Codul civil (după republicare – art. 992), atenționăm că amendamentul propus nu se încadrează în articolul dat, deoarece acesta doar definește noțiunea contractului.

Totodată, este greșit din punct de vedere conceptual de a interzice încheierea oricăror contracte cu persoane din anumite state, deoarece prin aceasta nu doar se limitează nejustificat drepturile persoanei, dar se prejudiciază inclusiv interesele naționale (de exemplu, se limitează posibilitatea de extindere a piețelor de export al producției naționale etc.).

Mai mult decât atât, prevederea respectivă ridică probleme de constituționalitate, or un contract, prin esența sa, reprezintă acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel. Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele

dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor (art. 992 și 993 din Codul civil).

Așadar, libertatea contractului este principiul fundamental care stă la baza Codului civil. Dreptul părților de a determina liber dacă doresc să încheie un contract, cu cine și în ce condiții constituie unul dintre elementele fundamentale ale unei economii de piață. Dispozițiile constituționale, în special cele din art. 126, care prevăd că statul trebuie să asigure libertatea comerțului și a activității de întreprinzător nu permit limitarea libertății contractuale în cazurile în care aceasta nu este necesar pentru asigurarea ordinii publice sau a altor interese majore ale societății.

Prin urmare, este inadmisibilă prescrierea unei asemenea sancțiuni.

Concomitent, se va reține că formularea „figurează persoane” este una cu un sens prea larg și este lipsită de claritate, întrucât din context ar rezulta că acest contract va fi lovit de nulitate chiar dacă în el doar se menționează persoane din jurisdicții care nu respectă standarde internaționale de transparență, dar care au o influență limitată. Pe lângă aceasta, sînt interpretative cuvintele „care provin din”, nefiind clar modul de aplicare a calificativului dat. Astfel, va fi dificilă identificarea persoanelor care provin din jurisdicții ce nu respectă standardele internaționale de transparență, or o persoană poate deține mai multe cetățenii sau poate deține cetățenia unui asemenea stat, însă domiciliază în Republica Moldova.

La art. VI pct. 4 este necesară o formulare mai explicită. Așadar, se propune expunerea art. 49 alin. (2¹) din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări după cum urmează: „Nu pot participa în calitate de fondator sau asociat al brokerului de asigurare și/sau de reasigurare persoana fizică sau juridică, inclusiv sucursala acesteia înregistrată pe teritoriul Republicii Moldova, care provine din jurisdicție ce nu respectă standardele internaționale de transparență”.

La fel, în raport cu aplicarea prevederilor art. XII din proiect, sesizăm o neclaritate privind condițiile de executare a acestor prevederi. Astfel, nu se elucidează mecanismul de soluționare a situației în cazul neexecutării cerințelor imperative privind întreprinderea acțiunilor prescrise de art. XII lit. a), b), c). Asemenea mecanism se realizează în temeiul unor proceduri reglementate expres de lege (a se vedea, de exemplu, prin analogie, situațiile din prevederile art. 40 alin. (16) din Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, art. 52 alin. (2) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor și art. 29 alin. (6) din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări).

Se constată absența în proiectul de lege a unor prevederi (de exemplu, la dispoziții tranzitorii/finale) care ar institui competența de stabilire a listei jurisdicțiilor netransparente. Potrivit notei informative, această listă se va aproba de către Parlament și se va revizui semianual. Respectiv, se propune ca această intenție să fie reflectată și în prevederile proiectului de lege. Totodată, considerăm că în toate cazurile în care prin proiectul de lege se instituie interdicții sau sancțiuni pentru nerespectarea standardelor de transparență (art. I pct. 4, art. IV, art. VII pct. 2 etc.), aceste prevederi trebuie să se refere anume la această listă aprobată de către Parlament, pentru a preciza aria de aplicare a

normelor respective. Căci anumite jurisdicții care prezintă un risc sporit se pot regăsi concomitent sau diferit atât în documente internaționale, cât și la nivelul UE, liste cu jurisdicții problematice fiind elaborate de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF), Institutul Basel, Consiliul Europei, OCDE, Comisia UE.

E de menționat că, în conformitate cu art. 8 alin. (3) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, criteriile de calificare a țărilor ce prezintă un risc sporit depășesc criteriile de transparență și includ țările/jurisdicțiile care nu dispun de sisteme efective de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, țările/jurisdicțiile care au un nivel ridicat al corupției sau al altor activități infracționale, țările/jurisdicțiile care sînt supuse unor sancțiuni, embargouri sau măsuri similare instituite de organizațiile internaționale de profil, țările/jurisdicțiile care acordă finanțare sau sprijin pentru activități teroriste sau pe teritoriul cărora activează organizații teroriste desemnate.

În același context, remarcăm că art. 29 alin. (4) și art. 45 alin. (8) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor prevăd competența Băncii Naționale a Moldovei de aprobare a listei jurisdicțiilor ce nu implementează standardele internaționale de transparență, această listă fiind utilizată în situația înființării sucursalelor pe teritoriul Republicii Moldova de către bănci străine și în situația achiziționării directe sau indirecte sau înstrăinării de dețineri de capital sau drepturi de vot într-o bancă.

Actuala listă a fost elaborată de către Banca Națională a Moldovei ținînd cont de actele emise în acest sens de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, lista Uniunii Europene a țărilor necooperante în scop de impozitare, lista Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF) a jurisdicțiilor cu risc înalt în ceea ce privește spălarea banilor/finanțarea terorismului, acordurile bilaterale/multilaterale încheiate cu Republica Moldova și se regăsește în Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 91/2013.

În această ordine de idei, este potrivită uniformizarea dispozițiilor legale aplicabile listei respective. De asemenea, remarcăm că aprobarea prin lege, după cum este expus în nota informativă a proiectului, a listei jurisdicțiilor ce nu respectă standardele internaționale de transparență va fi un exercițiu dificil. Potrivit rapoartelor periodice ale organismelor internaționale (de exemplu: Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF), Institutul Basel etc.), în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului sînt create liste privind eludarea jurisdicțiilor ce nu implementează suficient standardele internaționale sau au un grad de risc sporit. Aceste rapoarte au o periodicitate de publicare anuală de cel puțin două ori. Așadar, luînd în considerare că aprobarea acestor liste prin lege presupune un termen extins, acestea ar putea fi neactuale la momentul aprobării. De aceea, se propune simplificarea procesului de aprobare a listelor menționate prin emiterea unei hotărîri a Centrului Național Anticorupție sau a altei autorități relevante acestui proces.

Cu referire la amendamentele propuse la art. V pct. 3, observăm că legislația prevede implementarea în activitatea băncilor a abordării bazate pe risc, care impune acțiuni proporționale riscului, precum și stabilește expres cazurile de refuz/încetare a relației de afaceri/tranzacție și modalitatea de raportare a acestor cazuri Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (de exemplu, art. 5 alin. (3) din Legea nr. 308/2017). În acest sens, pentru a asigura implementarea uniformă a prevederilor legale, este potrivită asigurarea corelării totalității normelor care vor governa aceste relații juridice.

Prin art. VIII pct. 8-11 din proiectul de lege se propun unele modificări la Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, care se referă la Depozitarul central și societățile de registru, însă fondarea și activitatea Depozitarului central și preluarea funcțiilor societăților de registru este reglementată de Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (a se vedea, în special, art. 4, 17 și 46 ale acesteia).

Adițional, referitor la art. VIII se vor reține următoarele: la pct. 4-7, legislația Uniunii Europene în materie (Directiva nr. 2004/39/CE privind piețele instrumentelor financiare), transpus prin Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, nu prevede astfel de condiții înaintate potrivit inițiativei legislative. În contextul pct. 8-9, prin Legea nr. 62/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, domeniul de reglementare, autorizare și supraveghere a Depozitarului central a trecut în competența Băncii Naționale a Moldovei, iar articolele citate urmează a fi abrogate la data de 30 martie 2020 în temeiul Legii nr. 58/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Totodată, în temeiul Legii nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (art. 46 alin. (11)), licența pentru activitatea de Depozitar central, eliberată în conformitate cu Legea nr. 171/2012, a devenit caducă la data de 1 mai 2019. Aferent pct. 10-11, prin Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (art. 46 alin. (4)), activitatea desfășurată de către societățile de registru este transferată în prezent către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, cu încetarea activității pe piața de capital, iar articolele citate urmează a fi abrogate la data de 30 martie 2020 în temeiul Legii nr. 58/2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Totodată, în condițiile în care în calitate de participanți la piața de capital, pe lângă Depozitarul central, sînt societățile de investiții, organismele de plasament colectiv în valori mobiliare, operatorii de piață, se consideră oportun ca prevederile ce țin de suspendarea și retragerea licenței prevăzute în art. VIII alin. (9) al proiectului să fie incluse în art. 140 din Legea nr. 171/2012 și să vizeze nu doar depozitarul central, dar toți participanții la piața de capital.

În partea ce ține de art. IX al proiectului, remarcăm faptul că Legea nr. 96/2007 privind achizițiile publice a fost abrogată prin Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, iar prevederile art. 15 din Legea nr. 96/2007 sînt similare cu prevederile art. 16 din Legea nr. 131/2015. Totodată, conform principiilor privind libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și libertatea de a furniza servicii, precum și principiile care derivă din acestea, cum ar fi egalitatea de tratament, nediscriminarea, recunoașterea reciprocă,

proportionalitatea și transparența, stabilite în Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind achizițiile publice, prevederile art. 16 din Legea nr. 131/2015 reglementează exclusiv participarea operatorilor economici la procedurile de achiziție publică.

De asemenea, informăm că propunerea înaintată include prevederi specifice criteriilor de eligibilitate a ofertantului sau a candidatului, care sînt stabilite în art. 19 din Legea nr. 131/2015 și corespund prevederilor art. 57 din Directiva 2014/24/UE. Astfel, prin prisma reglementărilor prevăzute de aquis-ul UE și a obligațiilor stabilite în cadrul acordurilor la care Republica Moldova este parte, includerea prevederilor privind restricționarea participării operatorilor economici la procedurile de achiziții publice ce nu se conțin în Directiva 2014/24/UE ar putea constitui în viitor un impediment la evaluarea sistemului de achiziții publice ca unul conform directivelor UE.

Mai mult decît atît, potrivit prevederilor din titlul V, capitolul 8 art. 271 alin. (8) al Acordului de Asociere RM-UE, ratificat prin Legea nr. 112/2014, entitățile contractante nu impun condiții care să conducă la discriminarea directă sau indirectă a operatorilor economici ai celeilalte părți (de exemplu cerința ca operatorii economici interesați în obținerea contractului să fie stabiliți în aceeași țară, regiune sau același teritoriu cu entitatea contractantă).

Concomitent, specificăm că, potrivit prevederilor art. III „Tratament Național și Nondiscriminare” din Acordul privind Achizițiile Publice al Organizației Mondiale a Comerțului, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 125/2016, toate legile, regulamentele, procedurile și practicile legate de achizițiile publice vor asigura un tratament nu mai puțin favorabil decît cel acordat produselor, serviciilor și furnizorilor autohtoni și cel acordat produselor, serviciilor și furnizorilor oricărei alte Părți.

Prin urmare, potrivit prevederilor art. VIII „Calificarea furnizorilor” din Acordul privind Achizițiile Publice al Organizației Mondiale a Comerțului, în procesul calificării furnizorilor, entitățile nu vor discrimina furnizorii altor Părți sau furnizorii autohtoni și furnizorii altor Părți, iar procedurile de calificare vor fi inclusiv în conformitate cu următoarele cerințe:

- orice condiții de participare la procedurile de licitație urmează a fi limitate la acele condiții care sînt esențiale pentru asigurarea capacității firmei de a îndeplini contractul în cauză;

- orice condiții de participare, solicitate de la furnizori, inclusiv garanțiile financiare, calificările tehnice și informația necesară pentru stabilirea capacității financiare, comerciale și tehnice a furnizorilor, la fel și verificarea calificărilor, nu vor fi mai puțin favorabile furnizorilor altor părți decît furnizorilor autohtoni și nu vor discrimina furnizorii altor părți. Capacitatea financiară, comercială și tehnică a furnizorului va fi analizată în baza atît a activității comerciale globale a furnizorului, cît și a activității pe teritoriul entității care efectuează achiziția, ținînd seama în mod corespunzător de raporturile juridice dintre organizațiile furnizoare.

Astfel, instituirea limitelor în redacția propusă la art. IX din proiect în legislația aferentă achizițiilor publice poate crea impedimente în onorarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în domeniul achizițiilor publice.

În vederea neadmiterii interpretărilor diferite și ținând cont de incidența mai multor legi care operează cu noțiuni similare, propunem definirea în nota informativă a termenilor de „fondat în lanț” și „control succesiv”. Se recomandă ca la art. V pct. 5 din proiect, prin care se propun completări la art. 387 alin. (4) din Legea nr. 550/1995 instituțiilor financiare, să se precizeze că se are în vedere „banca străină-cumpărător”.

Sub rezerva celor menționate supra, proiectul necesită a fi raliat normelor de tehnică legislativă.

Din titlul proiectului se vor exclude cuvintele „și completarea” or, potrivit prevederilor art. 62 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text. Astfel, accepțiunea cuvântului „modificarea” cuprinde și completarea actelor normative.

La art. I:

Denumirea legii și sursa publicării acesteia se vor expune în următorul mod: „Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 184-187, art. 711)”, iar dispoziția propriu-zisă de modificare va fi expusă în următoarea redacție: „se modifică după cum urmează:”, urmată de redarea modificărilor (a se vedea art. 62 alin. (2) din Legea nr. 100/2017). Observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.

La pct. 1 semnalăm că lit. c) din alin. (4) art. 7 din Legea 220/2007 a fost abrogată prin Legea nr. 235/2012. Prin urmare, alin. (4) va fi completat cu lit. d), deoarece, conform art. 66 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, abrogarea unei dispoziții sau a unui act normativ are întotdeauna un caracter definitiv.

Totodată, nu este necesar de a menționa că alin. (4) se completează după lit. b), întrucât prevederile se expun în ordine alfabetică. Observația este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect (inclusiv cazurile de numerotare cu cifre, care se expun consecutiv).

Se va reține că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare și completare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele”. În acest sens, urmează a fi revăzute prevederile proiectului.

Cadrul normativ a suferit în timp un șir de modificări și este necesară revizuirea proiectului în vederea asigurării corespunderii acestuia cu prevederile în vigoare ale actelor normative corespunzătoare, inclusiv asupra oportunității amendării acestora, în special: 1) la art. I pct. 5 din proiect, textul „articolul 17¹”

se va substitui cu textul „articolul 17²”; la art. II pct. 2, textul „alineatul (10)” și „alineat (11)” se va substitui cu textul „alineatul (12)”;

la art. III pct. 3, textul „alineat (6)” se va substitui cu textul „alineatul (5¹)”; la art. VII pct. 2, textul „litera g)” și „litera i)” se vor substitui cu textul „litera h)” și „litera i)” corespunzător;

la art. VIII pct. 4, textul „alineat (4)” se va substitui cu textul „alineatul (5)”;

la art. VIII pct. 11, textul „litera h)” se va substitui cu textul „litera j)”;

2) la art. IV din proiect se face referire la Codul civil al Republicii Moldova în redacția de până la republicare (1 martie 2019). În acest context, la art. V pct. 4 din proiect, cuvântul „filialele” se va substitui cu cuvântul „sucursalele”.

Atenționăm că prin proiectul de lege respectiv se propun modificări la prevederile legale care au fost abrogate: art. 9 din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (art. III pct.1 din proiect), art. 12, art. 16 și art. 23 din Legea instituțiilor financiare nr. 550/1995 (art. V pct. 1-3 din proiect), Legea nr. 534/1995 cu privire la concesiuni (art. XI din proiect) sau modificate (art. 666 din Codul civil, art. IV din proiect).

La art. XIII, alin. (1), referitor la intrarea în vigoare a actului normativ, urmează a fi revăzut, deoarece formularea utilizată nu se referă la o dată exactă, ci la o anumită perioadă, or legea nu poate intra în vigoare la diferite momente în cadrul unei perioade.

Pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a actului normativ, se vor utiliza cuvintele „la expirarea a”, urmate de perioada rezervată pentru intrarea în vigoare a actului, după următorul exemplu: „intră în vigoare la expirarea a trei luni de la data publicării”.

În conformitate cu art. 34 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 pentru proiectele actelor normative care au impact asupra activității de întreprinzător, este obligatorie analiza impactului de reglementare, efectuată în conformitate cu prevederile Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și cu metodologia aprobată de Guvern.

Nota informativă ce însoțește proiectul actului normativ urmează a fi întocmită în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.100/2017.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ №337

от 18 июля 2019 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения по проекту закона о внесении
изменений в некоторые нормативные акты**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение по проекту закона о внесении изменений в некоторые нормативные акты.

Премьер-министр

МАЙЯ САНДУ

Контрасигнует:

Министр юстиции

Олеся Стамате